

Üniversite Öğrencilerinin Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar Konusundaki Bilgi Düzeyleri

Nazife BAKIR¹, Nezihe KIZILKAYA BEJ²

ÖZ

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklarla ilgili bilgi düzeyleri araştırmak ve öğrencilerin bilgi düzeylerinin sosyo-demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Tanımlayıcı nitelikte olan araştırmanın örneklemini, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Gölhisar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Gölhisar Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 517 öğrenci oluşturdu. Veriler kişisel bilgi formu ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar ile ilgili bilgi testi ile toplandı. Öğrencilerin %39.1'i en az bir kez cinsel ilişki deneyimi oldu ve cinsel deneyimi olan öğrencilerin %61.8'i cinsel ilişki sırasında korunma yöntemi kullandığını belirtmiştir. Cinsel yolla bulaşan hastalıklar bilgi testinde öğrencilerin doğru yanıt sayıları 0-34 arasında değişmektedir. "Doğru" yanıt ortalaması 16.64±7.00, "yanlış" yanıt ortalaması 4.84±3.26 ve "bilmiyorum" yanıtlarının ortalaması 14.16±7.70'dir. Erkek öğrencilerin ve cinsel ilişki deneyimi olanların doğru yanıt ortancalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırma sonuçları öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklara ilişkin orta düzeyde bilgi sahibi olduklarını ve konu ile ilgili bilmedikleri şeylerin yanlış bildiklerinden daha fazla olduğu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel yolla bulaşan hastalıklar; öğrenci; üniversite.

Evaluation of The Knowledge Levels of Students About Sexually Transmitted Diseases

ABSTRACT

The purpose of this study was to determine the knowledge levels of university students about sexually transmitted diseases and differences in knowledge levels in relation to sociodemographic variables. This descriptive study was carried out among 517 students of Gölhisar Vocational School of Health Services and Gölhisar Vocational School of Higher Education of Mehmet Akif Ersoy University, Burdur. Data were collected using an information form and Knowledge Test for Sexually Transmitted Diseases. The frequency of having at least one sexual intercourse was 39.1%. Of these, 61.8% reported contraceptive use during sexual intercourse. The number of correct responses in the Knowledge Test for Sexually Transmitted Diseases ranged from 0 to 34. The mean scores for correct, incorrect, and "don't know" answers were 16.64±7.00, 4.84±3.26, and 14.16±7.70, respectively. It was found that male students and those who experience sexual intercourse were significantly associated with higher knowledge levels about Sexually Transmitted Diseases. Our data showed that university students had a moderate level of knowledge about STDs, and that their levels of lack of knowledge were greater than levels of incorrect knowledge.

Keywords: Sexually transmitted diseases; students; university.

GİRİŞ

Cinsel Yolla bulaşan hastalıklar (CYBH), toplum sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir (1). İnfertilite, pelvik inflamatuvar hastalık (PID), ektopik gebelik, yenidoğanda körlük ve kadar giden göz enfeksiyonları, kanser ve ölüm gibi sosyal ve yaşamsal problemlere yol açan sonuçları nedeniyle CYBH'ler önem taşımaktadır (2-4).

Klamidya, trikomonas, human papilloma virüs (HPV) enfeksiyonu, sifiliz, gonore, mantar, herpes, lenfogradüloza venerum, granüloma inguinale, pedikulozis pubis, skabies, hepatit B, hepatit C, AIDS bu hastalıklardan bazıları olup cinsel yolla bulaşan otuzdan fazla hastalık bulunmaktadır (1,5). Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlarda çoğu zaman belirtilerin olmaması ya da ki iyi rahatsız etmeyecek kadar hafif belirtilerin olması, hastalığın hızla yayılmasına neden olmaktadır. Bu nedenle hastalık toplumda sessizce yayılarak, geniş bir halk kitlesini etkilemektedir (6).

Gelimekte olan ülkelerde cinsel eğitim programlarının yetersizliği, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde cinsel ilişkinin küçülmesi, çok eşlilik, homoseksüellik, paralı cinsel ilişki kuranlarla beraber olmak, kondom kullanmamak,

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Gölhisar Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

² Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Correspondence: Nazife BAKIR, e-posta: nazbakir@hotmail.com

Geliş Tarihi / Received: 31.10.2014 Kabul Tarihi / Accepted: 03.04.2015

uyu turucu kullanılması (enfeksiyonu olan ki inin kullandı ı enjektörün di er ki iler tarafından kullanılması), manikür, pedikür aletleri ve jilet gibi e yaların ortak kullanılması, akupunktur, epilasyon, piercing, dövme ve di tedavisinde kullanılan aletlerin steril hale getirilmeden kullanılması CYBH'lara ili kin risk faktörleri arasında yer almaktadır (2,6,7).

Her geçen gün 1 milyondan fazla ki i CYBH'lara yakalanmaktadır. Her yıl yakla ık 500 milyon ki ise gonore, sifiliz klamidya ve trikomonas enfeksiyonundan birine yakalanmakta (8) ve her üç vakadan birinin 25 ya ın altında oldu u bildirilmektedir (9). Yine Dünya Sa lık Örgütü DSÖ verilerine göre 10-19 ya ları arasında 2 milyondan fazla HIV'li adolesan bulunmakta ve bu adolesanlar yeterli bakım alamamaktadır. 2005 ve 2012 yılları arasında, ergenlerin HIV ile ili kili ölümleri %50 oranında artı göstermi tir. CYBH'ların neden oldu u ölümlerin azaltılması ve sa lı ın sürdürülmesi için en önemli nokta bula manın önlenmesidir (10). Gençlerin CYBH'lar hakkındaki bilgi eksikli i bu hastalıklara yakalanma risklerini arttırmaktadır (11). Bu çalı ma ile üniversite ö rencilerinin cinsel yolla bula an hastalıklar konusundaki bilgi düzeyleri ve bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmı tir.

GEREÇ VE YÖNTEMLER

Evren ve Örneklem

Ara tırmanın evrenini 2013-2014 güz yarıyılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Gölhisar Sa lık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu (GSHMYO) tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik, çocuk geli imi ve eczane hizmetleri programlarındaki 1. ve 2. sınıftaki 418 ö renci ve Gölhisar Meslek Yüksekokulu (GMYO) muhasebe ve vergi uygulamaları, i letme yönetimi ve büro yönetimi-yönetici asistanlı ı programlarında 1. ve 2. sınıfta ö renim gören 490 ö renci olu turmaktadır. Ara tırmanın örneklemini anket uygulama günlerinde okulda olan ve ankete katılmayı kabul eden Gölhisar Sa lık Hizmetleri Meslek Yüksekokulunda 256 ve Gölhisar Meslek Yüksekokulundaki 261 ö renci olmak üzere toplam 517 ö renci olu turmu tur.

Veri Toplama Araçları

Veriler ara tırmacılar tarafından hazırlanan ki isel bilgi formu ve 36 sorudan olu an CYBH Bilgi Testi ile toplandı. -Ki isel Bilgi Formu: Ara tırmacılar tarafından geli tirilen ki isel bilgi formunda ya , okul, cinsiyet, e itim-ö retim süresince ya adı ı yer, medeni durum, ya amının büyük bir bölümünü geçirdi i yer, cinsel ili ki deneyimi, cinsel ili ki sırasında korunma yöntemlerinin kullanılıp kullanılmaması, cinsel sa lık ile ilgili herhangi bir e itim alma durumu ile ilgili bilgilere yer verildi.

-Cinsel Yolla Bula an Hastalıklar ile lgili Bilgi Testi: Özgün adı Sexually Transmitted Infection (STI)/HIV Pre-test olan CYBH Bilgi Testi, Kanada'daki okullarda verilen cinsel sa lık e itimi kapsamında ö rencilerin e itim öncesi ve sonrasındaki bilgi düzeylerinin de erlendirilmesi amacıyla kullanılmaktadır (12). Kırk maddelik bilgi testi ara tırmacılar tarafından Türkçeye uyarlanmı , ülkemiz ko ullarına ve Türk ö renciler için uygun bulunmayan dört

maddesi çıkarılarak 36 maddeye dü ürülmü tür. Testin Türkçeye uyarlanması Siyez tarafından 2009 yılında yapılmı tir. CYBH Bilgi Testi'nde ö rencilerin CYBH ile ilgili bilgi düzeylerinin de erlendirildi i 36 soru yer almaktadır. Sorular, "Do ru", "Yanlı " ve "Bilmiyorum" ekinde yanıtlanmaktadır (7).

Verilerin Toplanması

Ara tırmada kullanılan CYBH Bilgi Testi ile ki isel bilgi formu, 2013-2014 e itim-ö retim yılı güz döneminde ö renim gören ö rencilere ders saatleri dı nda uygulandı. Uygulama yapılan sınıflara ara tırmanın amacı açıklandı ve ölçe i doldurmanın bir zorunluluk olmadı ı belirtildi. Sınıflardaki bütün ö renciler ankete gönüllü olarak katıldı. Ölçeklerin tamamlanması yakla ık 15 dakika sürdü. Ara tırma kapsamında ö rencilerin kendilerini rahatlıkla ifade edebilmeleri için, ö rencilerden ad ve soyadlarını belirtmeleri istenmedi. Uygulamanın tamamlanmasının ardından ö rencilerin CYBH Bilgi Testi'ndeki ifadeleri yönelik soruları yanıtlandı.

Ara tırmanın Sınırlılıkları

Örneklemin çalı manın yapıldı ı birim ile sınırlı olması nedeniyle genelleme yapılamaz.

statistiksel Analiz

Ara tırma kapsamında ele alınan ö rencilerin sosyo-demografik özellikleri ve CYBH Bilgi Testi ile ilgili bulgular yüzdelerle da ılımları hesaplanarak belirlendi. Ara tırmanın amacı do rultusunda ö rencilerin sorulara verdikleri "do ru", "yanlı " ve "bilmiyorum" yanıtlarının puan ortalamaları hesaplandı. CYBH Bilgi Testi'ne ili kin bilgi düzeyinin sosyo-demografik de i kenlere göre da ılımları belirlemek için Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis H testleri kullanıldı. Verilerin analizinde SPSS 18.0 paket programından yararlanıldı ve ara tırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alındı.

BULGULAR

Ara tırmaya katılan ö rencilerin ya ortalaması 19.55 ± 1.63 'dir. Ö rencilerin %49.5'i sa lık hizmetleri meslek yüksekokulunda e itim görmekte, %71.6'sını kız ö renciler olu turmaktadır. Ö rencilerin %53.8'i e itim-ö retim süresince yurttı ya adı ını, %40.4'ü de ya amının büyük bir bölümünü ilçede geçirdi ini belirtmi tir. Ö rencilerin %64'ünün cinsel sa lıkla ilgili e itim almadı ı saptanmı tir. Ara tırmaya katılan ö rencilerin tanıtıcı özellikleri Tablo 1'de verilmi tir.

Ö rencilerin %39.1'i cinsel ili ki deneyimi oldu unu belirtirken, cinsel ili ki deneyimi olanların %58.9'nun GSHMYO'nda e itim gördü ü, %42.6'sının kız ö rencilerden olu tu u, %82.2'sinin bekar oldu u, %47.0'nın yurttı ya adı ı, %44.6'sının ya amının büyük bir bölümünü ilçede geçirdi i belirlenmi tir. Ayrıca cinsel ili ki deneyimi olan ö rencilerin %62.9'u cinsel sa lıkla ilgili e itim almadıklarını ve %38.2'si cinsel ili kide korunma yöntemi kullanmadıklarını belirtmi tir (Tablo 2). En yüksek 36 puan alınabilen CYBH Bilgi Testi'nde katılımcıların "do ru" cevap sayılarının 0-34 arasında de i ti i ve "do ru" yanıt ortalamasının 16.64 ± 7.00 oldu u

Tablo1. Ö rencilerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı

Tanıtıcı Özellik	Sayı	Yüzde
Okul		
GSHMYO	256	49.5
GMYO	261	50.5
Cinsiyet		
Kadın	370	71.6
Erkek	147	28.4
Eğitim-öğretim süresince yaşadığı yer		
Evde tek veya arkadaşlarla	150	29.0
Aile ile birlikte	89	17.2
Yurt	278	53.8
Medeni durum		
Evli	36	7.0
Bekar	481	93.0
Yaşamının büyük bir bölümünü geçirdiği yer		
Köy	101	19.5
İlçe	209	40.4
İl	207	40.0
Cinsel sağlıkla ilgili eğitim alma durumu		
Evet	186	36.0
Hayır	331	64.0
Hangi uygulamayı yaptırıyorsunuz?*		
Kalıcı dövme	29	5.1
Manikür	189	32.8
Pedikür	95	16.5
İğneli epilasyon	63	10.9
Berberde ustura ile tıraş olma	110	19.2
Birden fazla partnerle birlikte olmak	89	15.5

*birden fazla cevap verildiği için n=575

saptanmıştır. “Yanlış” yanıt ortalaması 4.84 ± 3.26 iken, “bilmiyorum” yanıtlarının ortalaması 14.16 ± 7.70 olarak bulunmuştur. Örencilerin CYBH Bilgi Testi’ne ilişkin doğru yanıt yüzdeleri Tablo 3’te sunulmuştur.

Örencilerin %84.1’i “CYBH’lara yakalanma riskini azaltabilmek için yapabileceğiniz bir şeyler vardır” ifadesinin doğru olduğunu belirtmişlerdir. Yine örencilerin %75’den fazlasının “Temiz ve titiz insanların cinsel yolla bulaşan bir hastalığı yakalanabileceğini”, “Cinsel yolla bulaşan hastalıkların belirtileri ortadan kalktı mı”, “Dövme ya da piercing yaptırmanın her zaman güvenli olmadığını”, “Birden fazla partnerin varlığında cinsel yolla bulaşan bir hastalığı yakalanma riskinin arttığını” ve “Cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanan kişilerin büyük çoğunluğunun genç veya genç yetişkin olduğunu” doğru olarak yanıtlamışlardır. Fakat örencilerin “Herpes virüsü uçuklara neden olur” ile ilgili ifadeye verdikleri doğru yanıt oranı %16.4 olarak saptanmıştır.

Örencilerin CYBH’lar hakkındaki doğru yanıt ortancalarının tanıtıcı özelliklere göre farklılıkları Tablo 4’te gösterilmiştir. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre ($p=0.001$) ve cinsel ilişki deneyimi olan öğrencilerin cinsel ilişki deneyimi olmayanlara göre ($p=0.002$) doğru yanıt ortancalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

TARTI MA

Üniversite öğrencilerinin cinsel davranışlarına yönelik veriler incelendiğinde, öğrencilerin %39.1’inin cinsel

ilişki kide bulunduğunu saptanmıştır. Ülkemizde yapılan farklı çalışmalarda üniversite öğrencilerinin cinsel ilişki kide bulunma sıklığının %12 ile %64 arasında değiştiği görülmektedir (5,13-18). Yine ülkemizde yapılan pek çok çalışmada evlilik öncesinde erkeklerin kızlara göre daha fazla cinsel ilişki kide bulunduğunu belirlenmiştir.

Araştırmamızda cinsel ilişki deneyimi olanların %42.6’sının kız, %57.4’ünün erkek öğrenci olduğu saptanmıştır. Özel bir üniversitede okuyan öğrenciler üzerinde yapılan çalışmada erkek öğrencilerin %70’inin, kız öğrencilerin ise %16.6’sının cinsel ilişki deneyimi olduğu saptanmıştır (18). İnceleme ve arkadaşlarının çalışmasında erkek öğrencilerin %19.3’ü, kız öğrencilerin %2.5’inin cinsel ilişki deneyimi olduğunu belirlenmiştir (15). Türk toplumunun sosyokültürel yapısı ve cinsellikle ilgili bazı değer yargıları nedeniyle, cinsellik konusunda kızlar ve erkekler arasında farklı yaklaşımların olduğu bilinen bir gerçektir (18). Bu doğrultuda araştırmamızda elde edilen oranlar da literatür ile paralellik göstermektedir.

Araştırmamızda öğrencilerin %64’ünün cinsel sağlıkla ilgili bir eğitim almadığını saptanmıştır. Uzun ve Kıroğlu’nun çalışmasında öğrencilerin %39’nun CYBH’lar ile ilgili yeterli bilgilerinin olduğu (19), Koç ve Sağlam’ın çalışmasında ise öğrencilerin %95.1’inin CYBH’lar hakkında bilgi aldığını ancak bilgi alanların %95.4’ü alınan bilginin yeterli olmadığını belirtmiştir (13). Türkiye’de cinsellik ve üremeye ilişkin bilgilerin örgün eğitim programlarında yalnızca bazı derslerin ilgili üniteleri içinde sınırlı bir biçimde yer alması (18) ve cinselliğin tabu

Tablo 2. Cinsel ili ki deneyimi olan ö rencilerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı

Tanıtıcı Özellikler (n=202)	Sayı	Yüzde
Cinsel ilişki deneyimi *		
Evet	202	39.1
Hayır	315	60.9
Okul		
SHMYO	119	58.9
MYO	83	41.1
Cinsiyeti		
Kız	86	42.6
Erkek	116	57.4
Medeni durumu		
Evli	36	17.8
Bekar	166	82.2
Eğitim-Öğretim Süresince Yaşadığı Yer		
Evde tek veya arkadaşlarla	71	35.1
Aile ile birlikte	36	17.8
Yurt	95	47.0
Yaşamının büyük bir bölümünü geçirdiği yer		
Köy	35	17.3
İlçe	90	44.6
İl	77	38.1
Cinsel sağlıkla ilgili eğitim alma durumu		
Evet	75	37.1
Hayır	127	62.9
Cinsel ilişkide korunma yöntemi kullanma		
Evet	125	61.8
Hayır	77	38.2

*cinsel ilişki deneyimi araştırıldığı için n=517

olarak görülmesi (14), ergenlere yönelik yapılandırılmış cinsel eğitim programlarının olmaması ve aile içerisinde bulaşması beklenen cinsel eğitim verecek ebeveynlerin yeterli bilgi birikimine sahip olmamaları (20), gençlerin bu konudaki bilgilerinin yetersiz olmasının nedenlerinden bazılarıdır. Batı ülkelerinde yapılan bir çalışmada ö rencilerin cinsellikle ilgili aldıkları eğitimlerin daha fazla olduğu görülmektedir. Clark ve arkadaşlarının adolesanlar üzerinde yaptığı çalışmada katılımcıların %97'si CYBH'lar hakkında eğitim aldıklarını bildirmiştir (21). Araştırma bulgularına göre, araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda orta düzeyde bilgi sahibi olduğu ve CYBH'lar hakkında yanlış bilgilerden ziyade bilmedikleri konuların daha fazla olduğu görülmüştür. "Yanlış" yanıt ortalaması 4.84±3.26 iken, "bilmiyorum" yanıtlarının ortalaması ise 14.16±7.70 olarak bulunmuştur. Yanlış yanıt ortalamasının, bilmiyorum yanıt ortalamasından daha düşük olmasının öğrencilerin CYBH hakkında sadece kendi aralarında yaygın olarak paylaşıtları genel bilgilere sahip olduğunu düşündürmektedir. Öğrencilerin %83.6'sı herpes virüsünün uçuklara neden olup olmadığını, %70.6'sı CYBH'ların bebeğin görme engelli doğmasına neden olabileceğini, %60'ı erkek cinsel yolla bulaşan hastalığa bir bakteri neden oluyorsa bu hastalığın tedavi edilip edilemeyeceğini, %49.7'si ise doğum kontrol haplarının cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı koruyucu etkisi olup olmadığını bilmediklerini belirtmişlerdir. Siyez&Siyez (7) tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin %35'nin doğum

kontrol haplarının CYBH'lara karşı koruyucu etkisi olup olmadığını, %52'sinin CYBH'ların kısırlı doğmasına neden olabileceğini, %66'sının ise CYBH'ların bebeğin görme engelli doğmasına neden olabileceğini bilmediklerini belirtmişlerdir. Ankara'da yapılan bir çalışmada da öğrencilerin %52'si kondomun sadece AIDS'ten koruduğunu diğer CYBH'dan korumadığını belirtmişlerdir (18). Demir&Ahin'in çalışmasında öğrenciler tarafından en fazla bilinen AIDS (%40.8), sifiliz (%20.3), hepatit (%18.7), gonore (%15.7) CYBH iken, en az bilinen CYBH'lar ise %4.5 oranında HPV, antrakoid ve vajinit olduğu görülmüştür. Aynı çalışmada öğrencilerin en fazla bilgi almak istedikleri konu %71.2 ile CYBH hakkında olduğu saptanmıştır (22). Hindistan'da adolesanlar üzerinde yapılan bir çalışmada da, katılımcıların %71'i genital herpes enfeksiyonlarının etkileri hakkında hiçbir bilgisi olmadığını ve %41'i de doğum kontrol hapının HIV enfeksiyonuna karşı koruma sağlamadığını konusunda bilgileri olmadığını belirtmişlerdir (23). Larry ve arkadaşları 419 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı çalışmada da öğrencilerin %44'ü CYBH'lar, uzun vadeli bir sağlık riski arz etmediğini inandıklarını belirtmişlerdir (24). Nikolic&Kapamadzija (25) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin üreme sağlığı ve cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar konusunda eğitim ihtiyaçları olduğu saptanmıştır. Ülkemizde ve yurtdışında yapılan çalışmalar öğrencilerin cinsel yolla bulaşan hastalıklar hakkında bilgi eksikliklerinin olduğu göstermektedir.

Tablo 3. Cinsel yolla bula an hastalıklar ile ilgili bilgi testine verilen do ru yanıt yüzdeleri

Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar ile İlgili İfadeler	Sayı	%
1. Kapı kolundan, klozetten veya musluktan cinsel yolla bulaşan bir hastalığa veya HIV/AIDS'e yakalanabilirsin.	167	32.3
2. İstatistikler cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanan kişilerin büyük çoğunluğunun genç veya genç yetişkin olduğunu göstermektedir.	392	75.8
3. Sadece frengi ve bel soğukluğu en ciddi cinsel yolla bulaşan hastalıklar arasında yer almaktadır	222	42.9
4. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların belirtileri her zaman fark edilmeyebilir.	361	69.8
5. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların belirtisi ortadan kalktığı anda bir doktora gitmenize gerek yoktur.	404	78.1
6. Belli bir zaman içerisinde yalnız bir cinsel yolla bulaşan hastalığa yakalanabilirsiniz.	296	57.3
7. Cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanma riskini azaltabilmek için yapabileceğiniz bir şeyler vardır.	435	84.1
8. Cinsel yolla bulaşan bir hastalığın tedavi edilebilmesi için 18 yaş ve üzerinde olmanız gerekir.	294	56.9
9. Bir kez cinsel yolla bulaşan bir hastalığa yakalandıysan aynı hastalığa tekrar yakalanmazsın	314	60.7
10. İlk kez cinsel ilişkide bulunduğ anda cinsel yolla bulaşan bir hastalığa yakalanmazsın	320	61.9
11. Eğer cinsel yolla bulaşan bir hastalığın tedavisini görüyorsanız cinsel ilişkide bulunduğ unuz kişilerin ismini bildirmeniz gerekir.	291	56.3
12. Cinsel yolla bulaşan bir hastalığı tedavi ettirmeniz için ebeveynlerinizin iznine ihtiyacınız yoktur	294	56.9
13. Her zaman bir kişinin genital organına bakarak onun cinsel yolla bulaşan bir hastalığa sahip olup olmadığını söyleyebiliriz.	339	65.6
14. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların tedavi edilmemesi kısırlığa neden olabilir.	222	42.9
15. Temiz ve titiz insanlar cinsel yolla bulaşan bir hastalığa yakalanmazlar.	406	78.5
16. Cinsel perhizi tercih eden insanlar cinsel yolla bulaşan hastalıklara kesin olarak yakalanmazlar.	230	44.5
17. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların bazıları kolaylıkla tedavi edilebilir.	254	49.1
18. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların hepsi tedavi edilip iyileştirilebilir.	253	48.9
19. Prezervatif (kondom) cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunmada etkililiği yüksek bir yöntemdir.	318	61.5
20. Sadece cinsel yaşamı aktif olan yetişkinler cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanabilirler.	332	64.2
21. Sadece eşcinsel erkekler HIV/AIDS'e yakalanır.	309	59.8
22. Cinsel yolla bulaşan hastalıklar bebeğin görme engelli doğmasına neden olabilir.	152	29.4
23. AIDS'li bir kişiye dokunarak HIV/AIDS hastalığına yakalanabilirsiniz.	342	66.2
24. Herhangi bir kimse cinsel yolla bulaşan bir hastalığa yakalanabilir.	377	72.9
25. Cinsel açıdan tek partneri olan bir kişinin cinsel yolla bulaşan hastalığa yakalanma riski daha azdır.	364	70.4
26. Eğer birden fazla partneriniz varsa cinsel yolla bulaşan bir hastalığa yakalanma riskiniz artar.	399	77.2
27. Başka birisinin iğnesini kullanırsanız cinsel yolla bulaşan bir hastalığa yakalanabilirsiniz	342	66.2
28. Dövme ya da piercing yaptırmak her zaman güvenlidir.	404	78.1
29. Cinsel yolla bulaşan hastalıklar sadece cinsel ilişki yolu ile geçer.	376	72.7
30. Herpes virüsü uçuklara neden olur.	85	16.4
31. Cinsel ilişkinin erken yaşlarda başlaması genital siğiller riskini arttırırken birden fazla partnerin olması kadınlarda serviks kanseri riskini arttırmaktadır.	170	32.9
32. Genital akıntılar kadınlara için normal bir durumdur.	306	59.2
33. Doğum kontrol hapları cinsel yolla bulaşan hastalıklara karşı koruyucu etkiye sahiptir	259	50.1
34. Eğer partnerinizi tanıyorsanız cinsel yolla bulaşan bir hastalığa asla yakalanmazsınız.	351	67.9
35. Cinsel yaşamı aktif olan kadınlara düzenli olarak doktora gitmeli ve smear testi yaptırılmalıdır.	291	56.3
36. Eğer cinsel yolla bulaşan hastalığa bir bakteri neden olduysa bu hastalık tedavi edilemez.	163	31.5

Ara tırmamızda erkek ö rencilerin kız ö rencilere göre do ru yanıt ortancalarının daha yüksek oldu u saptanmıştır. Bu konu ile ilgili yayınlarda farklı bulgulara rastlanmaktadır. Bazı ara tırmalarda kız ve erkeklerin bilgi düzeyleri

arasında fark olmadığı (16-18), bazıları da bizim bulgularımız ile paralel olarak erkeklerin, kızlara göre daha fazla bilgi sahibi oldu u bildirilmiştir (7,19). Toplumumuzda kızlar kültürel beklentilere uygun olarak

Tablo 4. Cinsel yolla bula an hastalıklar ile ilgili bilgi testi'ne ili kin bilgi düzeyinin sosyo-demografik de i kenlere göre dağılımı

Tanıtcı Özellikler	Sayı	Ortanca(min-mak)	Test istatistiği	P
Okul *				
SHMYO	253	17.00 (0-32)	31348.00	0.321
MYO	261	17.00 (0-34)		
Cinsiyet *				
Kız	367	16.00 (0-31)	18898.50	0.001
Erkek	147	21.00 0-34		
Medeni durum *				
Evli	36	17.00 (3-29)	8522.50	0.924
Bekar	478	17.00 (0-34)		
Eğitim-öğretim süresince yaşadığı yer **				
Evde tek/arkadaşlarla	150	17.00 (0-32)	1.411	0.483
Aile ile birlikte	89	16.00 (0-34)		
Yurt	275	16.00 (0-30)		
Yaşamının büyük bir bölümünü geçirdiği yer **				
Köy	100	17.00 (0-29)	1.409	0.494
İlçe	208	16.00 (0-34)		
İl	206	17.50 (0-31)		
Cinsel sağlıkla ilgili eğitim alma durumu *				
Evet	185	17.00 (0-30)	29935.50	0.758
Hayır	329	17.00 (0-34)		
Cinsel ilişki deneyimi *				
Evet	201	19.00 (0-31)	26262.00	0.002
Hayır	313	16.00 (0-34)		
Cinsel ilişkide korunma yöntemi kullanma *				
Evet	125	19.00 (0-30)	4705.00	0.910
Hayır	76	19.00 (5-31)		

* Mann-Whitney U, ** Kruskal-Wallis-H, min: minimum, mak: maksimum

evlilik öncesi cinsel ili ki yasa ı, cinsellikle ilgili konuların yasak, ayıp olarak görülmesi gibi cinsellikle ilgili baskı altında yeti tirilirken, erkeklerin cinsellik konusunda kadınlara göre daha imtiyazlı ve özgür yeti tirildi i görülmektedir (26). Ara tırmamızda kız ö rencilerin bilgi düzeyinin erkek ö rencilere göre daha dü ük olmasının toplumumuzdaki kültürel yapı ile ili kili olarak konu ile ilgili ara tırma ve bilgi edinmede kızların daha çekingen davranmasından kaynaklandığını dü ündürmü tür.

Ara tırmamızda cinsel ili ki deneyimi olan ö rencilerin, cinsel ili ki deneyimi olmayanlara göre do ru yanıt ortancalarının daha yüksek oldu u saptanmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi ö rencileri üzerine yapılan ara tırmada çalı mamıza paralel sonuçlar görülmüşken (7), ara tırmamızla uygunluk göstermeyen çalı malar da mevcuttur (27-29).

SONUÇ

Ara tırmamızın sonucunda erkek ö rencilerin kız ö rencilere göre ve cinsel ili ki deneyimi olan ö rencilerin cinsel ili ki deneyimi olmayanlara göre CYBH Bilgi Testi do ru yanıt ortancalarının daha yüksek oldu u saptanmıştır. Yine GSHMYO ö rencileri ile GMYO ö rencilerinin CYBH Bilgi Testi puan ortancaları arasında fark olmadığı saptanmıştır. Ayrıca ö rencilerin CYBH hakkında bilmediklerinin, yanlış bildiklerinden daha fazla olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlar do rultusunda;

- Cinsel sa lıkla ve özellikle cinsel yolla bula an enfeksiyonlar konusunda e itimler verilmesi
- Bu e itimlere ilkö retim ça larından itibaren başlanılması için e itim müfredatlarının içinde cinsel sa lık derslerine yer verilmesi
- Cinselli in tabu olarak görülmesini önlemek için cinsel sa lıkla ilgili e itimler esnasında tartışma ortamları oluşturularak ö rencilerin kendilerini ifade etmelerinin sağlanması
- Gençlerin takip etti i radyo ve televizyon programlarında cinsel sa lık ve CYBH'ların önlenmesine yönelik mesajların verilmesi
- Bu konuda ülkemizdeki tüm üniversite gençli ini temsil edecek geni kapsamlı ara tırmaların yapılması önerilir.

KAYNAKLAR

1. Who.int [Internet]. WHO Media Centre. [Updated: November 2013; Cited: 2014 May 8]. Available from: http://www.who.int/topics/sexually_transmitted_infections/en/
2. Zarakolu İP. Cinsel yolla bula an enfeksiyonlar. Hacettepe Tıp Dergisi. 2006; 37(1): 21-34.
3. Kao TSA, Manczak M. Family influences on adolescents' birth control and condom use, likelihood of sexually transmitted infections. The Journal of School Nursing. 2012; 29(1): 61-70.

4. Ravi RP, Kulasekaran RA. Comprehensive knowledge and practices about sexually transmitted infections among young married rural women in South India. *American Journal of Epidemiology and Infectious Disease*. 2014; 2(1): 41-6.
5. Iğün M , Dündar PE, Do ramacı YG, Dalcı A, Gürgen G. Celal Bayar Üniversitesinde bir grup ö rencinin aile planlaması ve cinsel yolla bula an hastalıklar konusundaki bilgi düzeyleri. *TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*. 2005; 4(2): 66-78.
6. Akalın D, Gökta E, Horzum E, Karaodul G, Çobano lu N, editörler. Üreme sa lı ı modülleri e itimciler için e itim rehberi. Sa lık Bakanlı ı Yayın No-722. Ankara: İ kay Ofset Matbaacılık; 2008.
7. Siyez DM, Siyez E. Üniversite ö rencilerinin cinsel yolla bula an hastalıklara ili kin bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Türk Üroloji Dergisi*. 2009; 35(1): 49-55.
8. Who.int [Internet]. WHO Media Centre. [Updated: 2013 November; Cited: 2014 Jul 10]. Available from: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs110/en/>
9. Populationaction.org [Internet]. Why Good Reproductive Health is Critical to the Well-Being of Youth. [Cited: 2010 Sep 11]. Available from: www.populationaction.org/resources/factsheets/factsheet19Youth.htm
10. Who.int. [Internet]. World Health Organization. HIV and Adolescents: Guidance For HIV Testing and Counselling and Care For Adolescents Living With HIV: Recommendations For A Public Health Approach and Considerations For Policy-Makers and Managers, (2013). World Health Organization Geneva. [Updated: 2013 Jul 17; Cited: 2013 Dec. 29]. Available from: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/94334/1/9789241506168_eng.pdf
11. Evcili F, Cesur B, Altun A, Güçta Z, Sümer H. Evlilik öncesi cinsel deneyim: Ebelik bölümü ö rencilerinin görü ve tutumları. *Gümü hane Üniversitesi Sa lık Bilimleri Dergisi*. 2013; 2(4): 486-98.
12. Teachingsexualhealth.ca [Internet]. Alberta Health and Wellness and the Calgary Health Region. Studying STI: CALM: STI/HIV Lesson1: STI/ HIV Pre-test. [Cited: 2004 May.20]. Available from: http://www.teachingsexualhealth.ca/media/lessons/CALM_STDLess1.pdf.
13. Koç Z, Sa lam Z. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Samsun Sa lık Yüksekokulu Üniversite ö rencilerinin cinsel yolla bula an hastalıklar ve aile planlaması ile ilgili bilgi ve görü lerinin belirlenmesi. *Türk HIV-AIDS Dergisi*. 2006; 9(2): 47-60.
14. Kaya F, Serin Ö, Genç A. E itim Fakültesi birinci sınıf ö rencilerinin cinsel ya malarına ili kin yakla ımlarının belirlenmesi. *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sa lık Yüksekokulu. TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni*. 2007; 6(6): 441-8.
15. im ek Z, Koruk , Altında A. Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi birinci sınıf ö rencilerinin riskli sa lık davranı ları. *Toplum Hekimli i Bülteni*. 2007; 26(3): 19-24.
16. Özdemir L, Ayvaz A, Poyraz Ö. Cumhuriyet Üniversitesi ö rencilerinin cinsel yolla bula an hastalıklar konusundaki bilgi düzeyleri. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 2003; 25(1): 10-4.
17. Özalp S, Tanır HM, Ilgın H, Karata A, Ilgın B. Eski ehir Osmangazi Üniversitesi Tıp ve Mühendislik Fakültesi ö rencilerinin cinsel yolla bula an hastalıklar ve aile planlaması konusundaki bilgi ve tutumlarının de erlendirilmesi. *Düzce Tıp Dergisi*. 2012; 14(3): 18-21.
18. Pınar G, Do an N, Ökdem , Algier L, Öksüz E. Özel bir üniversitede okuyan ö rencilerin cinsel sa lıkla ilgili bilgi tutum ve davranı ları. *Tıp Ara tırmaları Dergisi*. 2009; 7(2): 105-13.
19. Uzun E, Ki io lu M. SDÜ Tıp Fakültesi Halk Sa lı ı Anabilim Dalı Keçiborlu e itim ve ara tırma bölgesi çalı maları; Bir meslek yüksek okulunda okuyan ö rencilerin cinsel yolla bula an hastalıklarla ilgili bilgi durumları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 2007; 14(3): 7-12.
20. Set T, Da deviren N, Aktürk Z. Ergenlerde cinsellik. *Genel Tıp Dergisi*. 2006; 16(3): 137-41.
21. Clark LR, Jackson M, Allen-Taylor L. Adolescent knowledge about sexually transmitted disease. *Sex Transm Dis*. 2002; 29(8): 436-43.
22. Demir G, ahin TK. Selçuk üniversitesi ö rencilerinin cinsel yolla bula an hastalıklar konusundaki bilgileri. *Düzce Üniversitesi Sa lık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 2014; 4(3): 19-24.
23. Mc Manus A, Dhar L. Study of knowledge, perception and attitude of adolescent girls towards STIs/HIV, safer sex and sex education: A cross sectional survey of urban adolescent school girls in South Delhi, India. *BMC Women's Health*. 2008; 8(12): 1-6.
24. Lally K, Nathan VY, Dunne S, Mcgrath D, Cullen W, Meagher D, Coffey JC, et al. Awareness of sexually transmitted infection and protection methods among university students in Ireland. *Irish Journal of Medical Science*. 2015; 184(1): 135-42.
25. Nikolic S, Kapamadzija A. Level of knowledge about sexually transmitted infections in the population of female students at the University of Novi Sad. *Medicinski Pregled*. 2011; 64(1-2): 84-8.
26. Civil B, Yıldız H. Erkek Ö rencilerin Cinsel Deneyimleri ve Toplumdaki Cinsel Tabulara Yönelik Görü leri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hem irelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*. 2010; 3(2): 58-64.
27. Polacek GN, Hicks JA, Oswalt SB. 20 years later and still at risk: college students' knowledge, attitudes, and behaviors about HIV/AIDS. *Journal of Hispanic Higher Education*. 2007; 6(1): 73-88.
28. Winfield E, Whaley A. A comprehensive test of the health belief model in the prediction of condom use among African American college students. *Journal of Black Psychology*. 2002; 28(1): 330-46.
29. Yazgano lu KD, Özarma an G, Tozeren A, Özgülner N. Üniversite ö rencilerinin cinsel yolla bula an enfeksiyonlar hakkında bilgi, tutum ve davranı ları. *TURKDERM*. 2012; 46(1): 20-5.